

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj XI.

V Ljubljani 14. kozoperska 1858.

List 21.

Sveto leto.

Poglavar naše svete kersanske katoliške Cerkve, sveti Oče Pij IX., so tolikanj navdihnjeni z ljubeznijo do Boga, neskončno milostljiviga in dobrotljiviga, in z dobroserčnostjo do vsih ljudi, de vedno mislijo, kaj bi počeli, de bi bil Bog obilniši česen in hvaljen, in de bi se vsi ljudje na zemlji zakladov Njegove nezmerne dobrote vdeležili. Ko so se bili lansko leto s svojiga popotvanja po Laškim v Rim vrnili, jih je misel močno gnała, kako de bi se Bogu priserčniši zahvalili za dobrote, ki jim jih je vnovič skazoval po njih apostoljskim popotvanji. Po drugi strani pa jih je ravno tako močno serce bolelo, de je med vernimi premalo ljubezni in žive vere, in pa de je še toliko duš na razpotjih in pušavah zunaj svete katoliške Cerkve. Zbrali so torej krog sebe svoje škerlatnike ali kardinale, so jim svoje naj priserčniši čutila razodeli, ter jih nagovorili, de naj časte in hvalijo Boga za bogate milosti, ki so jih na tem potu na novo vživali; de naj pa tudi še prav priserčno in stanovitno molijo za narode in njih duhovske in deželске poglavarje, de naj bi jih Bog navdihnul z duham ljubezni in žive ter djanske vere, in de bi vse zmotene zavernil na pot resnice, pravice in večniga zveličanja.

To so govorili sveti Oče 25. kimovca lanskiga leta. De bi pa Bog molitve svetiga Očeta in njih kardinalov tolikanj lozej uslišal, so obrnili to vabilo na vso sveto Cerkev in so ji gorečo molitev v ta namen priporočili. Vsim patriarham, pervostolnikom, nadškofam in škofam so priporočili, ako v Gospodu za dobro spoznajo, de naj očitne molitve napravijo po svojih škofijah, de bi se vse zapreke odpravile, in de bi se Božja sveta Cerkev povsod po zemlji razširjala in srečno dojemala, in de bi se vsi narodi na zemlji zedinili v edini veri, časti in hvali našiga Gospoda Jezusa Kristusa.

Sveti Oče po taki svetosti in gorečnosti v veri in po zedinjenji vsih narodov v katoličanstvu z neizrečeno priserčnostjo hrepené, in de bi torej verne kersanske ovčice za tako visoke darove s tolikanj večji prizadevnostjo in vnetostjo molile, so tudi sklenili, de hočejo zaklade nebeških darov odpreti, in so torej **Sveto leto** napovedali, namreč, po škofu odločeni čas do konca tekočiga leta, v katerim se zamorejo doseči popolnoma odpustki, ter vse milosti in dobrote svetiga leta.

Po takim priporočilu sv. Očeta so Mil. knez in škof ljubljanske škofije, prevzvišeni gospod Anton Alojzi, zapovedali, de naj se v naši škofiji začne ta čas Božje milosti 26. ali poslednjo nedeljo po Binkoštih (21. listopada), in de naj se 23. grudna zvečer sklène. Pervi in poslednji dan svetiga leta bo v ta namen v vsih farnih in kuratnih cerkvah sveto Rešnje telo izpostavljeno, in pobožnost tistih dni bo sklenjena s sv. blagoslovam. Ves ta čas se bo vsak dan po farni maši molilo 5 očenašev in česenamarij, apostoljska vera z molitvami za sv. Cerkev, papeža, cesarja in za splošne potrebe kersanstva.

Za odpustke tega milostniga časa je treba:

1. Zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjiga telesa v tem času vredno prejeti.

2. Svojo farno cerkev trikrat posebej obiskati, zunaj časa, ki je ob nedeljih in praznikih za Božjo službo odločen, in v cerkvi pet očenašev in česenamarij ter apostoljsko vero v namen sv. Očeta moliti, s kterimi naj se sklènejo tudi navadne molitve za odpustke, zlasti prošnje za povisanje svete Cerkve, brambo svetiga rimskiga sedeža, spreobrnjenje nevernikov, krivovercov in grešnikov, za mir in edinost med kersanskimi poglavarji, blagor drage domovine, za ohranjenje in brambo našiga ljubljeniga svitliga cesarja, de bi dolgo in srečno vladal, pa tudi za razsvitljenje in poterjenje vsih duhovskih in deželskih visjih k vsimu dobrimu.

3. Enkrat se postiti, to je, ne le samo mesnih jedi se zderzati, temuč tudi v jedi si pritergati ter k večjemu enkrat se nasititi.

4. Poslednjič, se do ubozih in revežev radodarniga skazovati, ter v duhu pokore in iz čiste ljubezni do Boga milovšino ali almožnjo dajati, ki bi jo sicer kdo ne bil delil.

S temi malimi opravili pa Milostni vikši pastir ne mé-nijo, de ni treba nič več storiti, temuč imajo zaupanje, de bodo verni, veseli tega časa in Božjih milost in dobrót, pomnili svetiga namena, ko sveti Oče papež tudi njih molitve išejo, in si bodo torej prizadeli, se več dobrih in bogoljubnih del opravljati, potem kakor imajo od Boga k temu darove in gnade.

De se ta čas Božje milosti posvečuje, opomnijo vikši pastir, naj slehern vé, de blagor ali sad tih spravnih dni ni v tem, de bi kdo le nekatere pobožne dela tje poverhu opravil; de grehi ne bodo zbrisani, ako jih tudi res ne sovražimo; de nam mati sveta Cerkev daje pomočke za našo slabost, ne pa potuhe za našo lenobo; ona nam hoče pot pokore odpreti, ne pa nas odvrčati, de bi po ti poti ne hodili; de kri Jezusa Kristusa, iz ktere izhaja vse zveličanje in vsaka sprava, ima vselej nad seboj znamnje križa, ki ga moramo za Jezusam nositi; de je On sicer dal za nas predrago odkupnino, ta odkupnina nam pa ne odvzame dolžnosti, samim z Jezusam terpeti, temuč moramo za njim nositi križ svojiga poniževanja, premagovanja samiga sebe, nositi križ s tem, de se popolnoma v njegovo sveto voljo vdamo in se voljni vsimu podveržemo, kar koli On z nami stori.

25. nedeljo po Binkoštih, to je, 14. listopada se bo po vsih cerkvah oznanilo sveto leto, ki se bo naslednjo nedeljo po tem pričelo.

V ta namen bodo imeli tudi spovedniki ta sveti čas veči oblast, in bodo zamogli odvezovati grešnike tudi od mnogih tacih grehov, ki so sicer visjim oblastim prideržani, kakor tudi odvezovati od obljub in jih v druge dobre dela spremenovati.

Časa tek.

O naglo, naglo časi nam minijo
ko jasni val domačiga potoka,
Ki gledal v njem podoba si otroka:
Očem — spominu dnevi tak zbežijo.

Se čudiš nad spomladno lepotjo
Ki zlita je ob struzici potoka.
Nad njo serce veselja se razjoka:
Spoznaj, de cvetja naglo obledijo.

Pač naglo umaknemo se vsim nadlogam,
Ki vsak' mu so že zibel obdajale.
In zadnjo posteljejo mu bodo stlale.

Glej, zvezdica na nebu se ti vterne,
In v domovino se popotnik verne.
Prijetla mi' pogled mu pravi: Z Bogam!

..n..*..n..

Bratovšina srete Ursule za srečno zadnjo uro za vse keršanske kraje.

PIUS PP. IX.

AD PERPETUAM REI MEMORIAM.

Expositum Nobis est, in Ecclesia F. F. Ordinis M. M. S. Francisci Capucinatorum nuncupatae Celesae Lavantinae Dioecesis pium in honore SS. Ursulae et Sociarum M. M. Sodalitium canonicè existere, quod Nostris similibus Litteris in Forma Brevis datis sub die XII. Mensis Martii MDCCLVIII. Indulgentiis plenariis ornandum censuimus. — Relatum quoque fuit, plurimos etiam ex aliis locis Christianifideles dicto Sodalitio nomen dedisse, qui cum a memorata Ecclesia longe distent, saepissime fit, ut Indulgentiarum a Nobis concessarum participes esse minime valeant. Quare humiles preces Nobis addiderunt, ut quorumcumque adscriptorum bono spirituali provideamus. Nos igitur hujusmodi supplicationibus annuentes de Omnipotentis Dei misericordia, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum ejus auctoritate confisi, omnibus et singulis utriusque sexus Christianifidelibus praefato Sodalitio adscriptis extra oppidum Celesae commorantibus veniam damus, ut suam respectivam Ecclesiam Parochialem diebus et temporibus statutis visitantes, ac servatis servandis, ceteraque omnia ex praescripto exsequentes easdem Indulgentias pro Sodalitio jam concessas lucrari possint ac valeant, ac si memoratam Ecclesiam F. F. Ordinis Minorum S. Francisci Capucinatorum visitarent, ibique jussa opera completerent. Non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Romae apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die XXXI. Augusti MDCCLVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo tertio.

Pro Dno Cardinal. Macchi.

sig. Agent.

Papale Franceschotti.

P. IX. P. Nro. 6096 — 3: 50.

M.

Deseti list „Zgodnje Danice“ t. I. je naznanil bratovšino sv. Ursule in njenih tovaršic devic in mučenic, kakor društvo keršanskiga podučevanja in lepiga opominovanja k vsim dobrim, in prošnje za srečno zadnjo uro, in de so sv. Oče rimski papez Pij IX. to društvo visoko pohvalili, z veseljem poterdili in z obilnimi odpustki obdarili. — Vender so bili do zdaj, to je, do konca mesca avgusta 1858 ti popolnoma odpustki vsacega mesca enkrat po prejetih svetih zakramentih navezani na kapucinarsko cerkev v Celji, kjer se je ta bratovšina začela, in so se le ondi dobivali. Od zdaj za vse case naprej so pa sv. Oče rimski papez te odpustke na ponizne prošnje celjskiga kapucinarskiga klostra na spodnjim Stajerskim razširili na farne cerkve vsih krajev in keršanskih dežel, kjer koli se napravi ta bratovšina sv. Ursule za keršansko podučevanje in opominovanje k lepemu pobožnemu življenju za srečno zadnjo uro.

De se pa leti odpustki v vsaki farni cerkvi zunaj Celja zadobijo, je treba:

1. De se družbice po enajst oseb ali person eniga spola, to je, moški skupaj in ženske posebej skupaj nabirajo. Bolj goreči enajsterih je vladnik ali vižar, ali vladnica, vižarica ene družbice, in jih ima deset pod seboj. Kadar kdo iz družbe umerje, se na njegovo mesto drugi dobi, de družbice vedno cele ostanejo, in se bratovšina stanovitna ohrani od rodü do rodü.

2. Vsaki moli na dan 1 očenaš, Česena si Marija, čast bodi Bogu Očetu, Sinu itd. v čast sveti Ursuli in njenim tovaršicam za srečno zadnjo uro. To zamore moliti kadar ima čas, tudi med potam in delam, ako drugač ne more. Ako bi kateri dan pozabil moliti, nima zato greha, ako le iz lenobe in zaničevanja nalaš molitve ne opusa.

3. Udje ene družbice naj bodo, kolikor je moč, blizo eden družiga, to je, iz bližnjih hiš nabrani, de se poznajo; leti naj posebno dobro skup deržijo, se med seboj sveto ljubijo, keršanskiga nauka učijo, se nasproti pred hudim, to je, pred greham svarijo, k dobri mu opominajo, k srečni smerti pripravljajo; torej, ako kdo zboli, ga obisejo, in poskerbè, de se o pravim času previdi s sv. zakramenti za umirajoče, de tudi o zadnji uri zadobi popolnoma odpustke, kakor so od sv. Očeta rimskiga papeža leti bratovšini podeljeni.

4. De se vsaki mesec popolnoma odpustki zadobè, je treba dobre spovedi, vredniga svetiga Obhajila, in molitve na papežev namen v svoji farni cerkvi. Vender mesečna spoved ni zapovedana, temuè je le pogoja, de se zamorejo mesečni odpustki zadobiti.

5. Poslednjiè se po farah nabrane družbice sv. Ursule v zapis posljejo v celjski kapucinarski kloster, kjer je prvi sedež letè bratovšine. Ondi je namreè mati, drugod so hčere uršulinskiga društva, kakor je na pr. cerkev Marije zmagovavke v Parizu sedež ali mati bratovšine Marijniga Serca, po drugod so pa nje hčere in podružnice, de se udje nabirajo.

Opomin. Dober pastir vodi svoje ovčice na dobro pašo. Omenjena bratovšina je gotovo dobra, pričujočimu času primerjena dušna paša; naj bi torej duhovni pastirji svoje zročene ovčice naujo zavravevali; lahko bi obilniga duhovniga sadu obrodili, posebno od mladih ljudi veliko pohujšanja odvernili; in tudi sebi bi težko butaro duhovskih dolžnost polajšali, Božjo čast povikševali, in svojim zročnim v nebesa pomagali.

7. 11.

Kako dobra je bratovšina Marijniga presv. Serca.

Marija je brez stevila velikrat nar večim grešnikom zadobila gnado, dobro spoved opraviti. V poslednjih casih je Ona to milost posebno velikrat skazala po bratovšini svojiga presv. neomadezaniga Serca. Neki duhovni pastir na Francoskim, v cigar duhovni po nesreèi èednost ni ravno cvetla, se posvetova z zaèetnikom bratovšine Marijniga presv. Serca v Parizu, in jo tudi v svoji fari napravi. Nebeska Kraljica to novo èesenje sprejme, in kmal se je sad pokazal, ker več grešnikov se je spreobernilo. Posebno imenitno je spreobernjenje neke ženske, ki je bila nad 20 let v laznjivo posvetno veselje zatopljena. Njen duhovni pastir sam od nje piše in pravi: Bile so poprej njene pohujšanja očitne, pa je tudi zdaj njena pobožnost izgledovanja vredna. Se nikoli nisim vidil tolikiga razodevanja gnade v cloveskim sercu; spremenjenje v ti osebi je tako veliko, de bi je ne bilo več spoznati, ako bi jo kdo po tjemim življenji sodil. Kakor v trenutku je gnada nar zaničljivim strastim vdano serce spremenila v izvoljeno posodo... To je pravo in resnièno vstajenje. Imela je hudo vojsko s svojimi starši, s svojo nar hujsi pregreho, in z mnogimi družimi. Premagala je zasmehovanje, zastramovanje, preganjanje, svojo lastno ljubezen, vse je premagala. Molitev jo zdaj s tolikim veseljem navdaja, de ji je sleherno posvetno veselje zoperno. Po dve polni uri moli vsak dan

pred Marijo Devico, od ktere se le nerada loči, iz strahu, de bi dolžnost svojiga stanú ne zamudila. Zdaj je ob 7. že pred altarji v molitvi, ona namreč, ki je imela ške 25 let navado še le ob 10. posteljo zapustiti.

Ti nesrečni, pa zdaj osrečeni grešnici so bile nekatere iskre sv. vere iz mladosti še ostale, in te so bile uternile v nji spreobrnjenje, ko je bila prišla gnada. Ona sama od tega takole piše svojimu duhovnemu pastirju: „De vam, moj duhovni oče! vso britkost svojiga življenja pokažem in žalostne strani svojiga serca razodenem; moram pri tistih prvih letih svojiga življenja začeti, kterih spomin moje zadolženje s tem bolj zviksuje, ker mi mojo takratno nedolžnost pred oči stavi. O kako čista in bogoljubna sim bila takrat! Pervo sv. Obhajilo sim bila vredno prejela in do 18. leta moja gorečnost v sveti veri ni odjenjevala. Ko sim pa med svet prišla, so se mi scasama zgubile misli do prave in resnične dobrote, in nisim več hrepenela, de bi jo dosegla. Posvetno mikanje in prilizovanje je imelo do mene veliko moč, ker sim bila tako žive in strastne domišljije; le razveseljevanje je bilo moje življenje, in sim se mocno vanj zatopila. Za razveseljevanjem so nasledovale strasti (hude nagnjenja), pervo vstreženje hudimu nagnjenju se je zraslo v navado, in nad 20 let sim svoje kersanske dolžnosti opušala. Bili so tudi trenutki, de sim čutila, kako je vse to nečimerno, de mi ni dobro, de sim goljufana; sim se kesala, in kolikrat sim klicala k Bogu za pomoč! Ker je za kesanjem zmiraj spet greh nasledoval, nisim imela serčnosti, se iz tega brezna vzdigniti. Ta težka naloga je bila Vam prihranjena, moj dobrotnik, moj vodnik, moja podporna! Srečna misel, de ste česenje presv. neomadežaniga Marijniga Serca napravili, je sad obrodila. Pogled ljube Matere, ki z razprostertimi rokami grešnikom naproti prihaja, in s tem v njih zopet upanje obuduje, me je pervikrat v živo in globoko ginil, ko sim vaš nauk iz same radovednosti poslušala, in od tistihmal sim šla vselej zamišljena, ginjena in presunjena domú. Zlasti me je pridiga od zgubljeniga sina 17. sušca pripeljala k spoznanju mojiga nesrečniga stanú. Takrat je silna bolečina moje serce prevzela, vest me je globoko v dušo spekala, in prisegla sim, de hočem te pogubljive in pohujsljive verige pretergati, in k Bogu se verniti. Ali kako marsikteri boj sim imela še s sovražnikam, ki me je dosihmal imel vkle-njeno! Delali so mi priliznjene oblube, lepo prihodnost obetali; vse se je počelo, de bi bila zopet zapeljana. Tode zdaj je bila premagala gnada, in vaše priserčne opominovanja v zvezi z gnado so v meni sklep dozorile, de hočem svoje naj skrivniši misli, svoje britkosti in skesanja Vašimu očetovskimu sercu razodeti. Iz Vaših ljubeznjivih naukov (v spovedi) sim od tistihmal zajemala serčnost in vdanost, česar sim potrebovala, de sim prestala poskušnje, ki so mi bile (pri tem spreobrnjenju) po previdnosti Božji pripravljene“.

„Zdaj mi je zopern svet in njegovo veselje. Ne čutim nikakoršniga veselja več za kaj družiga, kakor te za opravila sv. vere, ter za molitev, ki mi deli tolažilo in vselej novo moč. Večkrat se v molitev mešajo solze, in niso li te solze edini, Bogu dopadljivi dar? Oh! kako srečna bi bila na kolenih pred Marijo, ko bi mi ne bilo žalovati zavoljo zgube tiste nedolžnosti in čistosti, ktere podoba je ravno Marija, in za ktero bi polovico svojiga življenja hotla dati“.

Bodi serčen v skušnjavah.

(Ludovik Blozi.)

Te hudobni duh zalezuje, ali z gerdobo tvojiga duha martra; moraš zdaj nerad terpeti, kar si nekđaj radovoljno dopernašal; ne pusti se tedaj zmotiti. Kar nerad terpiš, te ne bo nesrečniga, tudi ne Bogu nedopadljiviga storilo. Le tvoje privoljenje stori greh, kar je čez tvojo voljo, ni greh. Vojskuj in ustavlaj se, vari se privoliti, potem ti nar hujsi

skušnjava ne škoduje. Ko bi tudi občutil preveliko žalost v nesreči, ali ko bi častizeljnost, ali druga pregreha v tebi vstala; to vse tvoji čednosti ničesar ne odvzame, če je le tvoja volja Bogu vdana, in te skušnjave zaničuješ. Kar te sv. vera uči, ti mora bolj gotovo biti, kakor to, kar z očmi vidiš; se vzdignejo čez tvojo voljo dvomi ali cvibljji, pribeži k Bogu in kliči ponižno: „Gospod! terdno verujem, podpiraj mojo slabovernost“. (Mark. 9, 23.) Če ti satan hude misli navdaja, sovraži ga. Postavi mu nasproti zveličansko znamenje svetiga križa, odverni svoje misli proč od njegoviga navdajanja, in jih obrni na kaj dobrega. Ne odgovori nič na njegove zvite besede. Če imaš vender čas in hočeš odgovoriti; tedaj reci sam pri sebi: Obmolknj preklinjevavec! poberi se proč ti hudobni s svojo hudobijo, s svojo gerdobo! jez te ne poslušam, ti nesrečnik! jez nimam nič s teboj opraviti. Reci tudi k Bogu: Gospod! pomagaj mi; zakaj rajši bi hotel tavžentkrat umreti, kakor v hudo privoliti, rajši tukaj ne živeti, kakor brez tvoje gnade hudobno živeti. Če te skuša zapeljiva kača k prevzetnosti in hrepenenju po časti, spomni se velikiga števila svojih grehov; ti svetuje k obupanju, se spomni globočine Božjiga usmiljenja, in njegove ljubezni proti tebi. Te naganja z mislimi: ali si štet med zvoljene, ali, kaj je sv. Trojica, česar ne smemo preiskovati, sovraži to kakor lajanje nemarniga psa, obrni se k Bogu, in prepusti vse njegovi naredbi in dobroti s to terdno vero, de on ničesar tako ne želi, kakor tvojiga zveličanja. Tisti se v nevarne zanjke zapletajo, kteri se prederznejó, Božje sklepe preiskovati. Kar Bog stori ali pripusti, to je dobro. To terdno veruj, in bodi miren.

Če se ti v spanji kaj nespodobniga zgodi, ne bodi nepokojin zato. Če le, kadar se zbudiš, kar je nespodobniga, zaveržeš, ti ne bo zarajtano, ko bi ravno s svojim poprejsnim, nečistim življenjem priložnost k temu bil dal, kar se ti zdaj zgodi. Zakaj, saj si butaro poprejsnih grehov s skesano spovedjo od sebe vergel, poprejsnje življenje si že obžaloval, in išeš vse popraviti. Ne pusti se tedaj po nobeni teh reči od svoje stanovitnosti bogaboječiga zaupanja premakniti.

Ne naveličaj se vojskovati.

(Ludovik Blozi.)

Ta zviti zalezovavec pa ne bo počival, ampak vse skusil, de bi te premagal in končal. Posebno te bo v začetku spreobrnjenja zalezoval. Včasí te bo od zunaj, včasí od znotraj prijel; včasí te bo v sreči, včasí v nesreči pričakal, včasí ti v neumnim veselji, včasí v preveliki žalosti zanjke stavil, včasí te s preveliko neskerbnostjo, včasí z miloserčnostjo pogubiti skušal. Včasí te bo nekoliko v miru pustil, de bi potem, kadar si nar manj pripravljen, te bolj gotovo zadel, včasí bo na skrivnim, in kakor v podobi svetosti svoje goljufije snoval, potem te očitno prijel, de bi ti rano zavdal. Včasí bo že odgnan te vnovič prijel, in brez počitka stiskal, de bi saj s prederznostjo opravil, kar z goljufijo in silo ni zamogel, in včasí bojo takošni dvomi in teme tvoj duh omračile, de ne boš vedil kaj začeti, in se boš v veliki stiski sem ter tje majal. Kmaló boš na duhu, sercu in počutkih tako pobit in raztresen, de ne bodeš mogel svojih ust ne k Božji hvali odpreti, ne v resnici v molitvi ostati. Drugikrat boš od nadlog tako pobit in stiskan, de se ti bo zdelo, de te je Bog zapustil, de te je že senca in strah smerti obdal; de bi že s svetim Pavlam zdihoval: Tako močno sim obtežan, de se mi celo živeti merzi. (2. Kor. 1, 18.)

Zadnjič, bodo včasí na enkrat ne ena teh skusinj ampak njih več, in morebiti tudi vse na enkrat na te vdarile, če Bog pripusti. Zakaj če on ne pripusti, ne bodeš skušan, če pa pripusti, se vse to zgodi k tvojimu velikimu pridu. Le glej, de bodeš zoper svoje skušnjave pridno čul, in se kakor na straži neprenehama ogledoval, od kod bode

hotel noter zlesti. Včasí je majhna reč, včasí pa velika, ktera velik nepokoj v sereu zbudí, če smo premalo pripravljeni, tako, de se tedaj tudi na take reči ne smemo preveč zanašati, ktere same na sebi niso hudobne. Previdnost je sicer povsod in vselej potrebna, pa nar bolj pri začetku skušnjav. Sovražnik nas večidel tako pripravlja, de v začetku le podoba kake nespodobne reči v našo dušo spravi, če vglada, de se ji naša duša ne ustavlja, uterdi in zamota to misel, in iše dušo od vsih strani zagradi. Če se ne ustavimo, dokler nismo vjeti, nam bo potem se veliko težej, kadar bomo že od vsih strani zagrajeni. Ko bi se bili pa ravno od kraja leno zadržali, se vender ne smemo tudi tačas sovražniku vdati, kadar nas je že vjel, ampak se mu iz vse moči braniti, in zaveze serčno s sebe stresti. Pa ustavlja se hitro od kraja iz vse moči, ne v zaupanji na svojo skerb in prizadevanje, ampak na Božjo milost. Zakaj če on mesta ne obvaruje, zastoj čujejo, kteri varujejo. (Ps. 126. 1.) Če te on zmirej ne derži, ne boš obstal; če svojo roko utegne, boš urno padel. De bo pa on s svojo gnado pri tebi, ne odtegni se tudi ti samimu sebi z lenobo. Stori tudi sam, kolikor zamoreš. Ko bi vender v kaki skušnjavi padel, ne zgovarjaj se ne na Boga, ne na hudiča, tudi ne na kako primeru. Nič se ne primeri. Če te tedaj skušnjava premaga, ne toži Boga, ampak samiga sebe, ker si v hudo privolil. Nihče bi te ne bil mogel prisiliti k privoljenju, ko bi ti sam ne bil hotel. Samiga sebe tedaj obdolži in hitro vstani. Kakor se rana od kraja lahko zaceli, težko pa, če je že zastarana, tako boš tudi ti lahko odpusenje od Boga zadobil, če hitro svoj greh obžaluješ in se poboljšaš, če pa po padu dalje ležiš, potem se boš težko vzdignil, ker bo teza greha in slaba navada tvojo moč premagala in oslabila. De te tedaj hudič ne premaga, pribeži vselej k Bogu, kliči ga na pomoč, skri se pod perute njegoviga varstva, žaluj in zdihuj pred njim. Če to storiš, ne boš lahko premagan, in ko bi že vender bil, se boš zopet vzdignil. Ako te nobene hujski skušnjave ne primejo, spoznaj to dobrotljivo milost Božjo in bodi hvaležin. Misli, de jih zato ne pripusti čez te priti, de bi ti zavolj svoje slabosti premagan ne bil.

Pogled v sakristijo.

Pri tem pogledu bi se dalo marsikaj viditi, ali dansi vender vidim le samo mašne strežeje skorej po vsih sakristijah in cerkvah, ki so velikrat pri altari, pa malokrat pri sv. maši in njih veliko blezo nobenkrat ne. Ti fantalini, če k sv. maši strežejo, velikrat nič ne molijo, razun unih latinskih molitev, ki jih jim pa naj večí del med zobmi ostane; tudi nič svetiga ne premišlujejo, razun de po tlačansko opravijo in pripravijo, kar je treba. Svoje roke malokrat lepo sklenjene po koncu derže, kakor angelei, temuč jih poključene v tla obračajo ali pa se z njimi igrajo. Pridige in kersanskiga nauka skorej nikoli ne poslušajo, ampak se pri kadilnici igrajo, med seboj šeptajo, ali še tudi iz cerkve letajo. Ako kteri v cerkev pride, de bi k sv. maši stregel, in mu drugi bukve prevzame, noče v cerkvi ostati in pri sv. maši biti, temuč zopet skoz vrata gre, če tudi pri nobeni maši ni. Ako pa ostane, sloni brez molitve, kjer si bodi, ali pa še z družimi šepa in nepokoj dela. Tako se rado zgodi, de taki otroci ne ob nedeljah ne ob delavnikih nikoli v resnici in prav pri sv. maši niso. Velikrat tudi meznarji ravno tako delajo. To je prav velika in močno razširjena napaka, torej se rado zgodi, de so ministranti velikrat prav poredni in zanikerni otroci in de ni nič prida iz njih.

Poslušajte tedaj ministranti ali mašni strežeji, kaj vam povém: — poslušajte in spolnujte, de časni in večni nesreči odidete.

1. Ako k sv. maši strežete, morate vse latinske molitve dobro znati, jih razložno moliti, in namen imeti, de

bi Bog to dopolnil, kar z mašnikom vred prosite, desiravno besed ne razumete. Skusite pa, se naučiti, kaj de besede pomenijo, ki jih govorite.

2. Roke vselej sklenjene po koncu deržite.

3. Molite, kolikor imate časa, sv. rožnikranc, ali sv. mašo na bukvice, ali pa sicer kakor nar lepši premorete; mislite na Jezusovo terpljenje.

4. Sem ter tje hodite tiho in spodobno, ne pa prederzno in z ropotanjem.

5. Kadar ste v sakristii, molite kaj, nikar nepokoja ne delajte, in spostljivo se obnašajte; kadar je v cerkvi sv. maša, tudi vi molite, sáj pri povzdigovanji poklekните, in pri pridigi in kersanskim nauku zvesto poslušajte.

6. Nikar med sv. mašo iz cerkve ne letajte, temuč bodite pri sv. maši.

7. Nikoli ne pozabite, de je cerkev hiša Božja, in de s svetimi rečmi se mora sveto delati.

Še veliko bi bilo treba vam povedati, kar bodo pa vaši častitljivi gospodje duhovni po posebnih potrebah nadomestili.

Scarilo pijancam.

Pijanec se takrat spreoberne,
Kadar se v jamo zverne.

Iz Šnarije v Ipavski dolini 2. kozoperska 1858. F. K. Žalostno novico, ki jasno spričuje, de je, Bogu se usmili! ta pregovor le večidel resničen, ti hočem povedati, draga „Danica“, de jo razglasiš:

Pride v naše kraje, kakor je večkrat že prišel, neki popotni rokodelcec, od kteriga se pa nič družiga ne vé, kakor de je Lah. Mož je bil nezmernosti v pijači tako podveržen, de je vse, kar si je pridobil, skoz gerlo pognal, in večiga veselja na svetu ni imel, kakor, kadar je pri bokalu sedel. Ali vino, ki ga je, če je le mogel, vsaki dan do gerla imel, je tega navajeniga, zastaraniga pijanca pred časam silovito pod zemljo spravilo. Veliko jih je, piše sv. Ambrož, pijanost pomorila, tako tudi našiga rokodelca. Po navadi se ga ta dan prav nalije in še pred poldnem, k temu ves blaten, ker je bilo poprejšnji dan deževati začelo, oprimši se komaj komaj privleče do bližnje pile (kapelice) in zaspi. Ali kaj? Dolgo spi, terdno spi, mračiti se začne, že tema velika zemljo pokriva, bliska se in germi, — pa pijanec se vender le ne zbudí. Nanaglata se obiln dež vlije, vse teče pod streho, in kar hitro gredo po vinopivca, ki ves omamljen pod milim nebam leži. Ali, o strah! moža več ni... Kam je prišel?... Mislili so sploh, de je že tu ali tam v kaki hiši shranjen, torej ta misel nas nekoliko vtolaži. Ali drugo jutro, ko se je danilo, ga zagledajo... pa o joj! merlič je... brez vsake pomoči, brez presvetih zakramentov je konec vzel! —

Zverne se namreč, mislijoč v tisti strašni temi, de gre po ravnim, čez zid, ne ravno globoko z glavo na kamen pade, si jo razbije, in kar ganil se ni več po padu, kakor zdravnik spričuje. Ginjeni smo ga vidili na tléh mertviga ležati, in zraven smo premišljevali strašne sodbe Božje, in kako se pravično mašuje nad vsimi tistimi, ki imajo trebuh za svojiga bogá.

Marsikteri, ki bo mislil, de se smé z letšnjim vinam norčevati, bo šel prezgodej pod zemljo, ker je bolj močno in ognjeno, kakor druge leta, in utegne se mu zgoditi, kakor imenovanimu možu, de si bo glavo razbil in tudi žalostno smert storil. Bog daj, de bi ne!

Kaj pa unkraj groba?

Sodba je sklenjena, de pijanci ne bodo Božjiga kraljestva posedli, marveč bo peklenški brezen svojo golt odperl in požerl vse tiste, ki se v pijančevanje podajo. Tako govori sam Bog pri preroku Izaiju 5. 11. Strašne so te besede, in vredne, de bi jih vsi tisti, ktere zadenejo, pogostama premišljevali. Z Bogam!

Ogled po Slovenskim in dopisi.

Iz Ljubljane. 10. t. m. so bili novi prošt, prečastitljivi gospod Anton Kos, poprejšnji dekan v Krajnu, po Njih milosti prevzvišenim našim škofu, gospodu Antonu Alojziju, v stolni cerkvi v svojo novo čast slovesno umešteni, in ravno ta dan so bili izvoljeni tudi v predsednika knežje-škofijske sodnije ljubljanske v zakonskih rečeh. — Njih naslednik v Krajnu so v. č. gospod Janez Reš, poprej dekan v Idrii, ki je zdaj razpisana.

Iz Ljubljane. Ob svojim času smo rekli, da homo to jesen skušali zopet nekaj suhiga sadja, zlasti češpelj, poslati v Afriko našim ljubljenim in od zeje terpeženim misijonarjem. Kdor je voljan, kej k temu pripomoči, prosimo, naj blagovoli take reči v Ljubljano poslati. Dolenci pa naj skusijo sadje pri visokočastitim gospodu proštu v Novim mestu oddati, ki ga bodo nadalje v Ljubljano odpravili.

Iz Ljubljane. 6. t. m. je v. č. g. provikar Kirchner zapustil naše ljubljansko mesto in se je podal skoz dolensko stran proti Dunaju. Vidil je visoko spoštovani popotnik lepe dolenske kraje: Šmarjo, Višnjo goro, Zatičino, Šent-Vid, Trebno, Novo mesto, Šent-Jernej, Kostanjevico, Leskovec, Kersko, Videm, Šent-Kocjan, Šent-Rupert, Šent-jansko dolino in Radeče. Od tod se je podal 11. t. m. po železnici od zidaniga mostu v Celje, in od tam v Šent-Andrej, od kodar pojde dalje skoz Maribor in Nemški gradec na Dunaj.

Veliko plati bi se napolnilo, ako bi kdo hotel popisovati veliko in priserčno, prav kersansko gostoljubnost, s katero je bil apostoljski mož sprejeman po Slovenskim, in obilne darove, ki jih je za misijon prejemal. Vse to v osebnostih zamolčim, ker se bojim, da bi blaziga serca in lepe duše visokočastitim gospodom in dobrotnikom ne zalil, ki ne išejo očitnosti. Rečem pa, da po Slovenskim popotovati je veselo in lepo. Tukaj se kaže kersanski duh, tu se katoliško življenje vidi v djanji, tukaj živi spomin za afrikanski misijon, za kteriga se je darovalo že lepo število slovenskih sinov. In kako drage so bile vladniku tega misijona vse njih sledi na sedanjim popotvanji! V Višnji gori je vidil v. č. gosp. fajmoštra Ciglarja, kerstnika našiga nepozabljiviga gosp. Knobleherja; v Šent-Jernej domačijo g. Martina Dovjaka; v Vidmu na Štajerskim mesto, kjer je bil gosp. Oton Trabant poslednjikrat duhovni pomočnik; v Šent-Kocjanu pa rojstno hišo, starše, in kerstni kamen ranjega provikarja Ign. Knobleherja. Gorke solze so oblivale Knobleherjevo staro mater, ko je vidila pred seboj v domači hiši namesto svojiga ljubiga Naceta le pa njegoviga naslednika M. Kirchnerja, in roke so se tresle starimu očetu, ko iz ust po ptuje oblečeniga popotnika ni bilo več slovenske besede kakor pred 7 leti, ampak nemški glasi. Zares, na svetu vse le kmalo mine!

Na vprašanje, kje bi se ranjicimu gosp. provikarju kak spomin v njegovim rojstnim kraju napravil, so ondotni g. fajmošter svetovali, da naj se poleg kerstniga kamna v zid vdela kamnita ploša s primernim napisom iz življenja ranjega provikarja. Boljšiga in primernišiga bi blezo ne mogel kdo svetovati. Enak napis na rojstni hiši ranjega bi bil manj stanovit, ker se take poslopja večkrat predelujejo in prihajajo iz roke v roko; tudi je duhovnimu možu spomin v cerkvi bolj primerin, kakor pa na kakim drugim kraju.

Zares lahko si mislimo, da to popotvanje apostoljskiga provikarja po slovenski zemlji se bo nepozabljivo v njegovim spominu ohranilo, kakor je tudi sam rekel, in mi naročil, da naj vsim skupaj očitno zahvalo naznanim v njegovim imenu za toliko prijaznost, dobroto in kersansko ljubezen, kakoršno je povsod našel, skusil in vžival. Še prav posebno veselje, pravi, mu je to, da se s smertjo slovenskiga sprednika tega misijona slovenske serca za misijon niso ohladile. — Zraven tega naj še opomnim, kar naročuje gosp. provikar za take, ki bi se od kodar koli v ta

misijon poklicane čutili. Potreba jim je posebno laškiga jezika in arabšine, ktere bi bilo dobro se hitro poprijeti, da bi zamogli poprej kej delati, ko v skorej zapušeni misijon pridejo. K temu pa bi bilo potreba misijonarju, da bi vse rokodelstva vedil in znal, ker mora vsim vse biti. Zlasti pa morajo biti rokodelci v svojih rokodelstvih res znajdeni, n. pr., v zidarstvu, mizarstvu, in ne samo mojstri — skazi, ker tacih tudi tam ni treba. Nekaj znajdenih zidarjev in mizarjev bi misijon tudi za plačilo sprejel, ko bi ravno želeli, ko bi bili posteni, pobožni in dovoljno spretni.

Ker se poslednjič vselej in povsod znajdejo dobrotniki, ki bi radi za misijon kej storili, naznani gosp. provikar, da to dobo je posebno potreba: Mnogoterih večih podob (vmes opomnimo da lepi podobi sv. Jožef in sv. Magdalena iz Šm. pod Šm. g. ste v hartumski novi kapeli prav pripravno mesto našle), bander, pozlačenih oklepov ali romov, zlatih in židanih port, mnogoterih rob in tkanin za v cerkev (le blazin ne, ki jih obilno imajo), večjih svečnikov itd.

V Novim mestu je 4. t. m. umrl v. č. O. Engelbert Knific, iz reda sv. Franciška. Častiti ranjki je bil učenik na ondotni gimnaziji in čez 6 let tudi vodja latinškiga šolstva. Umrl je v svojih zgodnjih letih, v 45. letu za mertvudam. Hvaležni gimnazialci so svojimu ljubljenimu učeniku in vodju še pri pogrebu vso mogočo čast skazali, kar tudi njim samim v čast in spoštovanje služi.

Iz Cirknice nam je dospel obiln dar za afrikanski misijon, spremljen z lepimi besedami, kar je v posebno čast ondotni prečastitljivi dekanii in goreči občini, in našimu misijonu v velik prid; torej prosimo za zamero, da se prederzemo tudi pisanje razglasiti, ktero pravi:

Kakor sim bil visokočastitimu prepostovanimu gosp. provikarju o njegovi pričujočnosti pri nas obljubil, sim pretečeno, roženkransko nedeljo v tukajšnji farni cerkvi darovanje ali ofer napravil za afrikanski misijon, pri kterim se je dobilo 79 gold. 30 kr. Ta dar vam pošljem, ki ga dalje odpravite, in prosim, da naj bi v. č. gosp. apostoljski provikar za-me in za moje farmane v Hartumu eno sv. mašo brali, ako jih vse vladajoča previdnost Božja srečno zopet tje pripelje.

Kako de nas je tukaj pričujočnost gosp. Kirchnerja razveselila, in kako serčno se nam je ta apostoljski mož priljubil, priča znesek pri darovanji, kteriga so se moji farmani prav veseli vdeležili; torej nam bo pa tudi vedno v živim spominu ostal dan, ko je afrikanski apostel v naši farni cerkvi sveto mašo obhajal. F. A.

V Fari pri Kostelu se je v praznik rojstva prečiste Marije Device, Matere Božje, posebna slovesnost obhajala. Ta Fara je že okoli pet sto let stara, imela je tudi staro farno cerkev, ktera je bila že tako slaba, da se v nji ni smela več služba Božja opravljati, in so mogli hoditi duhovni pastirji v bližnjo podružnico, ki je komej okoli tri sto farmanov zamogla obseči, in tankej duhovne opravila imeti. Po mnogih prošnjah so dosegli v. č. gospod fajmošter Ignaci Jerin privoljenje, novo farno cerkev zidati. Duhovski in deželski spredniki so prav pripravno odločili praznik Matere Božje, da sta bila za novo farno cerkev temelj in vogelni kamen posvečena, ker Mati Božja je patrona te fare. 9. kimovca so mislili farmani s smodnikom zjutraj zgodaj častitljivost dneva naznaniti, pa Bog vsigamogočni je začel v oblakih streljati, in rekel bi, da On sam je naznanil vernim, da se bo ta dan slovesnost godila za Božjo hišo, za njegovo prihodnje prebivališče. Ako ravno je zjutraj deževalo, se je bilo vender okoli desete ure obilno ljudstva zbralo k svetomu opravilu na kraj, ki je bil za novo farno cerkev odmenjen. Okoli desete ure so šli iz duhovske hiše v verst, prvič duhovni v duhovnih oblačilih napravljani, namreč: dva duhovna pastirja iz Broda, domača dva gospoda, potlej vv. č. gg.: Anton Zeleznik, Juri Steurer, Jakob Jerin, Mihal Wolf, kočevski dekan, in za njimi v. č. Matevž Svetličič, korar iz Noviga mesta,

ki so bili pooblasteni, to sveto delo opravljati. Tudi so spremljali duhovne: gospod Matevž Pinter, c. k. deželski svetovavec in okrajni sprednik v Kočevii, in c. k. vodja tega zidanja. Pričelo se je zdaj posvečevanje vode, vogelniga kamna in temeljna. Med posvečevanjem je nehalo deževati, za to so menili gospodje, da naj bi bila pridiga in sv. maša precej tamkej, kakor je bilo pripravljeno, pa zopet je kmalo jelo deževati, in torej se je ljudstvo z duhovšino snidilo v bližnjo podružnico in okoli cerkve. Zdaj je bila pridiga, katero so imeli poprej imenovani visokočastiti gosp. korar. Opomnili so od praznika Matere Božje, potlej od Izraelcov, kako so v babilonski sužnosti zdihovali po tempeljnu, kako so bili pa veseli Izraelci in njih duhovni, ko so bili iz sužnosti rešeni, in so dobili privoljenje, staviti temelj za nov tempelj, ker je bil poprejšnji podert; in kako veselo so duhovni svete pesmi peli; potem so se pridigar obrnili k farmanam, kateri so z žalostjo dolgo časa pričakovali nove farne cerkve, in dans veseli dan obhajajo, ker se je delo za njo pričelo. Dali so farmanam lepi in posebno potrebni nauk, kako naj se med zidanjem obnašajo, da naj vse v Božjim imenu, iz ljubezni do Boga, v poviksanje Božje časti prično, delajo in dokončajo. — Ker jih bo marsiktera težava zadela, in bodo imeli mnoge stroške, in da bi vse to ložej voljno, v Božjo voljo vdani prenesli, naj se spomnijo večkrat med delam na dobrote, katere bodo oni, in njih otroci v ti Božji hiši dosegali; opomnili so tudi farmane, naj se med delam varujejo vsiga pregrešniga zadržanja in govorjenja; naj dans in ves čas med tem delam molijo, da bi srečno svoje delo dokončali. Potem so bili opominjani, naj iz hvaležnosti molijo dans, in pa tudi v novi enkrat dodelani cerkvi za svitliga cesarja, ker so privolili, kakor patron, okoli 10.000 gold. za te stroške; naj molijo za svitlo cesarico in Rudolfa cesarjeviča, za sv. Očeta papeža, za milostljiviga kneza in škofa, za vse pričujoče deželske in duhovske gospode, sosebno pa za domačiga gosp. fajmoštra, za verne mertve, za tri ranjke gospode fajmoštre, katerih košice so zdanji gosp. fajmošter na novo pokopališe dali prenesti in so jim lep spominek postavili. Rekli so farmanam, naj se tudi še sosebno Marii prečisti Devici priporočujejo v dušnih in telesnih potrebah, naj jo z novo gorečnostjo časté v novi enkrat sozidani cerkvi Marije Device. Po pridigi je bila sv. maša, katero so gospod Jakob Jerin brali, in so jim stregli gospod dekan, gospod domači fajmošter in drugi gospodje. Med zmernim, bolj kratkim, pa dobrim kosilam so prvo zdravico napili domači gospod fajmošter na zdravje svitliga cesarja, kakor patrona farne cerkve, in gosp. okrajni sprednik, kakor cesarjevi namestnik, so se zahvalili, in tistikrat se je tudi streljalo. Ob štirih popoldne so ptuji gospodje na svoje dome odrinili. Tako je bila slovesnost dokončana. — Oštirjem ali kerčmarjem je bilo sicer težko, da je deževalo, pa dež je marsiktero nerodnost in pregreho odvernili, kakorsne se pri takih priložnostih rade primerljajo po pivnicah. Bog daj, da bi se težko delo srečno dokončalo v zveličanje farmanov in v poviksanje Božje časti. — V vogelni kamen so bili tudi položili napis, kateri spričuje, da je cerkev zidana ob času svitliga cesarja Franca Jožefa, svetiga Očeta Pija IX., milostljiviga kneza in škofa Antona Alojzja, Ignacija Jerina fajmoštra, in podpisali so se tudi vv. čč. gg.: M. Svetličič, M. Wolf, Jakob Jerin, in drugi poprej imenovani duhovni, pa tudi gosp. M. Pinter, okrajni sprednik. Položili so v vogelni kamen tudi mnogih denarjev, zlatih, srebernih in kuprenih, katere so darovali gosp. Pinter, gosp. Jakob Jerin in domači gosp. fajmošter.

Na Reki, 27. kimovca. J. B. — Že zdavnej Vam nisim poslal nič novic; tu jih imate spet nekaj. — Včeraj, t. j., 26. je bila na Tersatu v franciskanski cerkvi nova, ali kakor tukaj pravijo, „mlada“ maša. Novomašnik je bil iz bližnjiga grada Kastve, duhoven teržaške škofije. Duhovno opravilo je bilo slovesno ob 10. Vernih se je še

precej snidilo, če tudi je bora dobro pihala. Pridigar je v lepi hervauški besedi razlagal dolžnosti, ki jih ima mašnik, pa tudi, kakorsne imajo verni do njega, do vsih družih, če hočejo, da bo vsim v časni in večni prid. — Zares, dandanašnji se ne more dosti opominjati verno ljudstvo o tej zadevi, da bi združeni molili in prosili Očeta milosti, da bi dobrih delavcov milostno poslal v svoj vinograd. V tih krajih namreč se leto in dan manjša njih število, ker domačih je malo, iz sosednjih škofij so pa tudi zastali. — Novomašniku je bil mende samostan velik dobrotnik; lahko je tedaj verjeti, da je bil za vse kej vesel dan. — O malim Šmarnu, posebno na kvaterno nedeljo, je bilo tukaj dosti romarjev, zlasti iz Notranjskiga, katerim se navadno po krajnsko pridiguje, kar je tudi prav. Letas jim je v. č. O. G. govoril od grešnikoviga stanu, kako žalostin je na tem svetu, kakšni bo pa še le na unim, če se ne spokori. Bog daj da bi bil vsak kej zase ohranil! Zdaj se je tudi sem ter tje lepo petje čulo. —

Pred 14 dnevi so se tudi tukaj normalne, realne in druge šole slovesno dokončale. Kakor se iz programov vidi, imele so dosti učencov in učenk, zmed njih nekatere celo slové. To spričuje, da se v tem mestu zelo prizadevajo za ljudsko izobraženje, kar je posebno živa potreba dandanašnji, ker si bistra glava lahko koj kam pot najde. — Razumeti pa se nikakor ne dá, kako de nekateri pisaci vsim postavam ukljub narodne šole spodkopati in tako vsstvariti želé, da bi ljudstvu nič ne mogle koristiti — in to večidel s tujim jezikom, ki domačim v vsakdanjim življenji nič ne veljá, — in ker domači učeniki pri tem delu dosti ali nič ne veljajo, da bi jih poklicali od nemškiga morja. — Bog!

Na Reki, 11. okt. (vinotoka). — Veselo je slišati in brati, kako si prijatli in pomočniki srednje-afrikanskiga misijona prizadevajo, ne samo misijonarjem veliko dobrih in usmiljenih serc nakloniti, temuč tudi, kar se tistih krajev in ljudstev tiče, jih svetu naznaniti in tako sčasama bolj pot tje napraviti ter kakor si bode zediniti. Lepe in hvale vredne so naznanila marijanskiga društva na Dunaji, in tudi časnikov, ki sem ter tje kej dotičniga naznanijo; lepo je razlagal ranjki baron Reden v geografskim društvu o sudanskim krajih, nilskih bregovih in prebivavcih in prizadevanje verlih misijonarjev, in je tako mnogo učenimu svetu razkazal; letas mi pa pride v roke program milanskiga gimnazja „di Porta nuova“ ki obsega precej obsirni popis „od beliga Nila in srednje-afrikanskiga avstr. misijona z zemljevidam tistih krajev“. Gosp. prof. Amato Amati je na 10 listih velike osmerke učeno popisal in ob kratkim v en spis povzel vse, kar je bilo sem ter tje raztreseniga. Začenski z ugovoram popisuje kraje od Hartuma, ki so ob belim Nilu, pa do zadnje postaje naših misijonarjev, Gondókore, potem prebivavce, razno obnebje, dela misijonarjev, med kterimi, se vé de, ranjciga provikarja g. Knobleherja, s posebno slavo imenuje, in slednjič tudi nekaj od prihodnosti tistih nilskih krajev in prebivavcov, če se z Božjo pomočjo po sreči izide in dožene, kar je zdaj s tolikim trudam še le pričetiga. — Gosp. profesor je s tem svojim delam, če je tudi majhno, veliko dobriga storil, ker je celotno, in začasno sleherni vse v njem najde, kar želi. Dobro bi bilo, da bi se programov popis, kakor že bode, med svetam razširil, sicer bi tam le samotno počival. Posebne hvale vredin je tudi učence V. razreda, Cene Pezza, ki je zemljevid prav lepo in lično zrisal. Tako historično in geografično delo bi bilo, kakor vsak vé, brez zemljevida spet pusto in morebiti tudi nerazumljivo. Morebiti, bom drugi pot od tega kaj več povedal, ako bo čas dopustil.

Pri nas se šole še niso začele. Prično se pa „Vsihsvetih“. Želeti bi bilo, da bi bilo letas kaj več učencov, ker jih tudi drugod več dobivajo. Lepo in obnovljeno bo tudi gimnazijalno pohištvo in orgle šentvidske cerkve, ker si tukajšnji magistrat hvale vredno prizadeva, vse popraviti in olepsati. — Z Bogam!

Iz Slatine na Štajerskim, 9. vinotoka. — d—
Sem sim došel ravno o sv. Miheli, in sim tu že 12 dni.
Ali čas bo, že skoraj odriniti, ker od vsih letas tu bivših
gostov, ki jih je bilo nad 3.000, sva dozdej ostala le še
sama dva, in tedaj ne moreva pričakovati, de bi bilo še po
sklenjeni zdravilni dobi zavolj edinih dveh oseb še dalje
odperto staniše in de bi se strežništvo tegnilo, kar pa vender
prijazno oskerbnništvo le še terpi. — Vreme imamo, hvala Bo-
gu, tudi tu še zmiraj tako prijazno, de si ni boljiga želeti.
Zato pa tudi po nogradih vse mergoli in doni veseliga petja
bravcov, ki imajo letas toliko in tako lepiga grozdja, de
bodo še mnogo mnogo let pomnili obilnost in krepost svo-
jiga repačnika ali „kometniga vina“. — Meni pitje tukajš-
nje slatne *) dobro pomaga s svojo čistivno in krepivno
močjo; ali moj že skorej premagani kašelj je bil le sko-
rej premagan, in se le še oglaš, posebno po noči.

Tudi tukaj imam lepih sprehodiš na zbir, in prilož-
nosti dovolj, pod milim nebam hlipati v sé zdravi zrak tu-
kajšnjiga podnebja. Nar veči veselje pa imam nad prelepim
petjem, ki mi med pitjem zdravilne vode doni iz
bližnje nalivavnice, ker se slatna nataka v steklenice, v
kterih se potem dobro zapečateni razpošilja na vse strani.
Kako čuda lepo de je to prosto, naravno petje brez vse
umetniške vednosti „not in takta“, to se mora čuti
(slišati), de se verjame in občuti. Zato pa tudi slatinske
pevke že davno in daljno slove po „Drobtincah“ in vsih
slovenskih časnikih. Al krona té slave je, de prepevajo le
samo poštene pesmi — svete ali izmed svetnih le nedolžne.
„Danica“ je že pred tremi leti podala v zgled eno
naj lepših teh pesem — od „devišstva“. Naj sprejme
tudi v svoj letašnji tečaj eno, ki je une vredna verstnica
po podučnih besedah in prelepim napevu — od „nedolž-
nosti“. Sprejme pa naj tudi s popev, ki povzdiguje po
vrednosti te keršanske pevke visoko čez nekdanje in še se-
danje malikovavske „siréne“.

Blagor nedolžnosti!

Nar slajši veselje nedolžnost nam dá:
Nam slajša življenje, po rožcah peljá.
Prelepo se sveti srebro in zlató.
Se lepši je serce nedolžno mladó.

Veselo golobčik po drevji ferfra.
Veselo jagnjiček po trati skakljá;
Veselsi pa bije nedolžno sercé:
Ne vé za terpljenje in grenke solzé.

Prelepo se sveti srebro in zlató,
Prelepo se sveti od zvezdic nebó;
Nedolžnosti rožca še lepši cveti,
Se nar bolj prijazno, nedolžno smeji.

Posvetno veselje nam serce kazi,
Napravlja britkosti, življenje greni;
Podobno je kaci, ki, pisana vsa,
Je smertniga strupa le vender polná.

Posvetno veselje se staja ko led,
Hitrejši ko rožci odpade mu cvet;
Le ternje buče mladini pusti,
In vlece pod zemljo že mlade kosti.

Če hoče skušnjava premotiti nas,
Poslušajmo takrat svoj znotranji glas;
Rudece se lice obraca na smeh,
Al angel — varh kliče: Nikar, to je greh!

Zatorej varvajmo se greha zvestó,
De hudi nam serca omamil ne bo;
Naj angel — varh z nami veselje imá,
Nas lepo po poti v nebesa peljá

V nebesih tam čaka en angel na nas,
Kjer gleda veselo Očetov obraz;

*) Piše se sploh le slatina in Slatina (imé tukajšnje zdra-
vilne vode in sela krog nje); izreka se pa le „slatna“ in jest
ménim, de to je pravo — namest okrajsane besede: kislatna
(voda) = Sauerbrunn, kakor „nograd“ namest vinograd.

Iz lil'je prečiste, ki večno cveti.
On spleta nam krono nebeške časti.

Slatinske perke.

Siréne bile *) morske so dekleta,
Ki s petjem čudolepim so vabile
Slušavce; al joj! premen'le jih v — praseta.
Potem v morjá vertinceh potopile.

Sedaj pa so, ker toljka je prosveta,
Gledišnje pevke moč sirén dobile:
Saj več slušavcov spremené v — osleta,
Seer té bi namest kónj jih ne vozile! **)

Tud Slatina pevke imá, pa veči cene:
Njih petje vsih je glasomikov jeka;
Pojó nedolžnost le in blagre njene.

Vi lovei spotikljiviga le véka,
Slušajte tu mi slatinske siréne;
Premen'jo vas še kteriga v — človeka!

Razgled po keršanskim svetu.

V Praških visokih šolah bo letas v zimskim času
prof. dr. Fabian obravnaval v češkém jeziku: razlago rim-
skega misala, ritvala in pontifikala. — Njih svetost papež
Pij IX. so češkemu grofu Jan. Kolovratu Kralovskému vé-
liki križ Kristusoviga reda podelili. Ko so bili namreč bude-
jeviški škof lansko leto v Rimu, so sv. Očetu naznanili tudi
velike zasluge gr. Kralovskega za cerkev in za šole. Ta
blagoserčni gospod svoje bire in dajatev do duhovnj in šol
ni hotel odkupiti, temuč jih je še le za vse prihodnje čase
v deželnih bukvah zagotovil. Majhne plače učencikov je na
svojih patronatih zvikšal, uboge vedno podpiral, kakor tudi
škofovo malo semenišo v spodrejo duhovstva, 29. u. m. je
bil imenovani grof med veliko sv. mašo pri sv. Obhajilu in
po sv. maši so mu v. č. škof Jirsik imenovani red zročili.
V poprejšnjim nagovoru so škof opomnili, kako ljubeznjivo
so se sv. Očetu oči zasvetile, ko so slišali lepe dela Kra-
lovskega za sv. Cerkev in človeštvo, in rekli so, de s tem
redam sv. Oče posebno tiste želijo počastiti, kateri se v raz-
širjanji kraljestva Božjiga posebno skažejo. Vpričo grofov
Šrenka in Lazanskiga, Monsigu. Loberšinerja, ki je bil tudi
to leto v apostoljskiga protonotara povzdignjen, korarjev in
neštevilniga ljudstva so škof belo z rudečim križem ozali-
šano obleko tega reda blagoslovili, in so obleko in meč v
znanjme brambe sv. vere gosp. grofu zročili. Potem je
prejel iz škofove roke zlate ostroge, blagoslovljeni križ na
rudečim motozu, in redno zvezdo na persi. To slovesnost
je novi vitez s tem povikšal, de je tisti dan lep dar odmenil
ubogim budejeviškiga mesta, in družiga škofijskimu malimu
semenišu. — Iz izhoduje Indije se sliši, de je eden
sinov kambodškiga kralja prestopil v katoliško Cerkev.
Kambodža se šteje zraven Tonking-a, Kočincine in družih
zemelj k anamskimu cesarstvu.

Domáce duhorne raje,

svetó živeti in zveličano umreti.

(Dalje.)

Tretja korenina greha v počutnih močéh
naše duše je goljufana vmišljija. Zakaj clovek
greši? Clovek greši, ali de bi kako vmišljevano dobroto
dosegel, ali pa kako vmišljevano hudo odvrnil. Vmišljija

*) Le po domišljijah malikovavskiga basnoslovja.

**) Kadar kaka teh gledišnih sirén s svojim petjem poslušavcem
posebno vstreže, ji spricujejo svojo zadovoljnost veasi celo s
tem, de jo ne le samo s silnim ploskanjem rok in veselim vpit-
jem izklicujejo izzad zagrinjala, in roze in vence vanjo mecejo;
temuč de, kadar se pelje iz gledisa, ji naj bolj naduseni čast-
stiveri še tudi konje izprežejo spred kocije, in oni namest konj
vlečejo siréno na nje staniše, med tem ko je drugi še zmiraj
s cveticami posipljejo. Enaka siréna si večkrat en sam večer
pripoje po več tavžent goldinarjev! Ali tako česenje in da-
rovanje ni malikovanje?

človeka velikrat oslepi, de meni, greh mu bo kej prijetniga naklonil, desiravno je vselej hudo veliko večji, ktero za greham nasledva; slepa počutljivost se vname in čez vso mero duhti po tem, kar človeku škoduje. Nasproti pa goljufana in goljufjiva vmišljija velikrat človeku žuga hudo, ki nikakoršno hudo ni in ga tako omoti, de dobro zavolj tega opusti.

Zgled bo pojasnil, kako strašno se grešnik goljufa. 15. uniga mesca sta bila na Ogerskim vlačugar in vlačugarica obešena. Zakaj? Pervo je oslabiljena vmišljija, ki misli v nesramnim znanji svoje veselje najti. Tako potepinsko življenje pa tudi denara potrebuje; tedaj izhaja iz perve pregrehe druga nova pregreha. Kje denar dobiti? Kdor je z nesramnostjo lepo in sveto čutilo sam v sebi zamoril, lahko v vse hudo zajde.

Una gerdina se tedaj pogovorita, de hočeta gospoda, korarja Markoviča umoriti, pri katerim je nečistnica pred nekaj časam služila. Oslepljena vmišljija ji je k temu napeljala, ker mislila sta, de bota po tem srečna, ko bota za denar umorjeniga gospoda jedla in pila. Grozovitno djanje tudi res doperneseta. Imenovani gospod so bili namreč svojo keršenico odpravili in nekdanjo Katarino naprosili, de naj kake dni v hišo pride in potrebno službo opravlja. 5. vel. serp., ko ni bilo korarja doma, spusti Katarina B. tovarša strašne pregrehe, Janeza M., v gospodovo hišo in se pogovarjata, kako bota umoritev doversila. In res, ko zvečer nič hudiga ne misleči stari gospod s svečo v roki po stopnicah doli pridejo, jih Janez M. za vrat zgrabi in na tla verže, hudobna baba pa svojiga gospoda z nekim lesambije in na to še tovaršu nož prinese, s katerim gospodu vrat zabada. In kmal je bila pregreha dopolnjena, nad ktero zemlja stermi in v nebo za maševanje kliče. V tako grozovitnost utegne človeka slepo hudo poželenje pripraviti, ako ga ne kroti!

Poglejmo pa v tem strašnim djanji, kako se goljufna domišljija sama sebe ukani. Morivca, vsa strahú prepadena, v veliki naglici le nekaj denara in družih reči poropata, bežita v temni noči doli po stopnicah, ne utegneta vrat odpirati, temuč skoz okno v dvoriše skočita in iz dvoriša na cesto. Bilo je zvečer ob desetih, in morivca vso noč strahú omamljena okrog tavata. Od groze si ugrabljeniga denara še šteti ne upata, nesrečna morivka zbolí in ves prihodnji dan leži. V takim obupnim stanu tavata morivca nekaj časa sem ter tje, ali kar se ne stori, to se ne zve: v Dárdi ji dotéče roka Božje in svetne pravice. Bila sta vjeta in obešena, kakor je že zgorej rečeno.

Tako se pregreha ukani! Taki je sad oslepljene vmišljije! — Kakošno je tedaj zdravilo zoper to zvito kačo — zoper slepivo in oslepljeno vmišljijo? Vsa učenost je v tem: „Kroti svoje poželenje!“ Ako te vmišljija slepi, kako sladek in prijetin je greh, kdo ve kaj dobriga de ti bo prišlo iz njega, reci: Vmišljija, ti si slepa lažnjivka! Dobro, ktero ti meni iz greha obetaš, ni dobro. Ti mi obetaš medú, pa mi strupú daš! Hudo, ktero mi žugaš, kadar se greha zderžim, ni zares hudo, ampak dobro. Trud, kteriga mi kažeš, ko je treba čednost skazovati, ni tolik, kakor mi ga ti razodevaš! Nikoli nočem delati po slepi vmišljiji, ampak po zdravi pameti in po dobrim prevdanku — z gnado Božjo. (Dalje sl.)

Podobe gleichenberske.

Konstantinska. *)

Neprecenljivi vir! tvoj curek toči
Bolehnim zdravje, zdravim pa cekine —
Ozdravljevaje pivcov na stotine
Lastnike bogaté po dragi móci.

*) To je „Constantinsquelle“, sloveča zdravilna voda v Gleichenbergu na Štajerskim. Kar je rečeno od té. veljá tud od družih dveh imenovanih, posebno pa od slatinske.

Neverni pa Tomaž naj gledat skoči,
Kak pivcov in polnivecov se množine
Gnetó do té zdravilne dragotine —
Ves ljubi dan — že zjutraj, kot sinoči.

O srečna Štirija! vodé kislate
Teb' namestujejo vse rude zlate:
Ta slatinske, jovanske, konstantinske.

Pač blagor teb': dar Božji toljke cene! —
Ako ga rabiš v dobre le namene:
Le v čast Bogu, potrebe sirotinske.

Drobtine.

Življenje pravih služabnikov in prijatlov Božjih je, vsak dan umreti.

Pustimo, de naj Bog ravná, Božja volja naj se zgodi.
Nič ne več ne manj, kot kar Bog hoče. Pavl križ.

K Lavretanskim litanijam.

Odgovor o Božiču in o sv. Telesu.

O Marija, Mati mila!

Prosi, prosi ti za nas.

Si nam Jezusa rodila,

Prosi, prosi ti za nas. H.

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

G. Št. Perjatel 3 gold. — M. L. 2 gold. — Iz Trebelniga brat. denara 19 gld. — Iz Cirknice 79 gld. 30 kr.
Za bolnišnico in kat. cerkev v Jablunki:

A. 3 gold. — Z. 1 gold. — J. Z. 30 kr. — G. Z. 30 kr. — L. 2 gold. — V Božjo čast 2 gold. sr.

Pogovori z gg. dopisovarci.

G. Š.: Je vravnano; — bo dobro; — še kolikor toliko. — G. M. F.: Spis zastran „Judite“ smo poslali v. č. g. V. v T. — G. B—k.: Spis zakasnil. — G. B—č.: Verlo i jako! — G. K.: Prosimo večkrat. — G. M.: Kmalo.

Duhorske zadeve.

V ljubljanski škofii so spremembe in vmestitve naslednjih čč. gg.: Jan. Žan, n. p., pride v Koprivnik; Jan. Železnikar na Rako; Mat. Markič v Čatež; Jan. Kaplenk v Soderšico; Tom. Kajdiš, n. p., v Lašice; Jan. Zagoda, n. p., v Dragatuš; Fr. Zupančič v Mokronog; Ant. Kerčon, n. p., v Stopič; Andr. Vole, n. p., v Selce; Luk. Hitij, n. p., v Cirkle na Dol.; Jan. Pfeifer v Hrastje; Jan. Teran, n. p., na Dovje; Jož. Meglič v Knežak; Jož. Zalokar v Košano; Lor. Rozman, n. p., v Šent-Janž; Jan. Projič, n. p., za subsid. v Motnik. Studeno je 5. t. m. razpisano; g. Jak. Kušan, ondotni fajmošter, se podá v pokoj.

Za dr. Knobleherjev spominek.

Prenešek od 1.—7. naznanila 4 cekini in 656 gold. 24 kr.

Gospod Štef. Perjatel, kaplan v Šent-Vidu . . .	2	„	—
„ Tomaž Lenarčič v Ljubljani . . .	1	„	—
„ dr. Leonh. Klofutar, bogosl. profesor . . .	3	„	—
„ Martin Prevc, fajmošter v Mozelji . . .	1	„	—
„ Jak. V—r, kaplan . . .	2	„	—
„ Fr. W. iz Teržiča . . .	1	„	—
„ Jan. Poklukar, bogosl. profesor . . .	5	„	—
„ Jož. Poklukar, fajmošter v Šent-Vidu . . .	5	„	—
„ Stanislav Šranc, kaplan v Šent-Vidu . . .	5	„	—
„ Tom. Greznik, benef. v Šent-Vidu . . .	1	„	—
„ Lor. Stupica, fajmošter v Godoviču . . .	5	„	—
„ Jak. Marolt, kaplan na Raki . . .	2	„	—
„ M. H.	1	„	—

Skupaj: 34 gold. — kr.

S poprejšajim: 4 cekini in 690 „ 24 „

Opomba. Po zmoti je postavljeno v posled. listu med zneske za spominek 37 gold. 30 kr. iz raške fare, kar pa gre med mile darove za afrikanski misijon. Vred.